

Scenariusz zajęć nr 17

**Temat: Dlaczego liście zmieniają kolor?**

Cele operacyjne:

Uczeń:

- dzieli materiał przyrodniczy na dwie kategorie: liście i owoce,
- rozpoznaje i nazywa drzewa: brzoza, lipa, klon, jarzębina, buk, dąb, grab,
- rozpoznaje i nazywa owoce brzozy, lipy, klonu itd
- opowiada, jak się należy ubierać jesienią, aby uniknąć przeziębienia,
- wymienia barwy ciepłe i zimne.

Środki dydaktyczne:

- liście i owoce brzozy, lipy, klonu, jarzębiny, buku, dębu i grabu,
- plansza przedstawiająca drzewa liściaste rosnące w Polsce, ich liście i owoce,
- etykiety z nazwami drzew: brzoza, lipa, klon, jarzębina, buk, dąb, grab,
- tablety,
- ćwiczenie interaktywne (rozpoznawanie liści i owoców drzew),
- animacja „Jesienne liście” (budowa drzewa i przyczyny zmiany kolorów liści jesienią),
- karta pracy nr 1,
- plansza przedstawiająca obrazy w barwach ciepłych i zimnych: Vincent van Gogh, „Drzewa oliwne z żółtym niebem i słońcem oraz Vincent van Gogh „Gaj oliwny”.

Metody i techniki: zabawa ruchowa, ćwiczenia praktyczne, ćwiczenie interaktywne, animacja, praca plastyczna.

Formy:

- zbiorowa,
- praca w grupach,
- indywidualna



## **Przebieg zajęć:**

### Etap wstępny

Nauczyciel wita uczniów. Zachęca ich do znalezienia okazów przyrody ukrytych w różnych miejscach sali. Uwaga! Materiał przyrodniczy powinien być rozłożony przed lekcją.

### Etap realizacji

#### Zadanie 1

Uczniowie siadają w kręgu, a na środku układają znalezione okazy przyrody. Dzielą je na dwie kategorie: liście i owoce.

#### Zadanie 2

Faza 1: Nauczyciel demonstruje planszę przedstawiającą drzewa rosnące w Polsce, ich liście i owoce. Uczniowie z pomocą nauczyciela nazywają drzewa i owoce.

Faza 2: Nauczyciel dzieli uczniów na 7 grup. Na stole rozkłada etykiety z nazwami omawianych drzew. Każda grupa uczniów przyporządkowuje liście i owoce do innego gatunku drzewa. W ten sposób powstaje jesienny kącik przyrodniczy.

#### Zadanie 3

Uczniowie wykonują ćwiczenie interaktywne: na górze znajduje się ramka z wypisanymi nazwami owoców poszczególnych drzew (skrzydlak, żołądź, kasztan, bukiew, jagody). Poniżej znajduje się tabela z czterema kolumnami (nazwa drzewa, liście, owoc, nazwa owocu). W drugiej kolumnie (liście) w kolejnych wierszach umieszczone są liście różnych gatunków drzew (klonu, dębu, kasztanowca, buku i jarzębiny). Poniżej tabeli w szeregu znajdują się rysunki owoców tych drzew. Uczniowie po rozpoznaniu liści wpisują nazwy drzew w pierwszej kolumnie. Następnie do trzeciej kolumny przeciągają odpowiednie owoce, a do czwartej kolumny przeciągają odpowiednie nazwy owoców (UWAGA: uczeń zdolny w zadaniu 3 samodzielnie wpisuje nazwy owoców poszczególnych drzew w czwartej kolumnie).



#### Zadanie 4

Nauczyciel pyta uczniów, jak należy się ubierać jesienią, żeby uniknąć przeziębienia. Następnie uczniowie uruchamiają na tabletach animację p.t. "Jesienne liście". Opowiada ona o budowie drzewa (wówczas na ekranie obraz przesuwają się powoli, przechodząc przez poszczególne elementy budowy drzewa). Następnie na ekranie pojawia się tekst, dlaczego liście zmieniają kolor jesienią. W tym czasie w animacji przedstawione są drzewa z zielonymi liśćmi, które zmieniają się na drzewa z kolorowymi liśćmi, ukazane są też jesienne liście wirujące na wietrze oraz jesienne liście, które tworzą kolorowe "dywany" na parkowych alejkach.

Tekst wyświetlany na ekranie:

Wiosną i latem liście drzew są zielone. Jesienią zmieniają kolor, z zielonych przemieniają się w złote, brązowe, żółte, brązowe lub czerwone. Do liści dociera mniej światła. Dlatego zanika w nich zielony barwnik, a pojawiają się barwniki, które nadają liściom jesienne barwy.

#### Zadanie 5

Faza 1: Nauczyciel pokazuje uczniom planszę przedstawiającą dwa obrazy: jeden w barwach ciepłych – Vincent van Gogh, „Drzewa oliwne z żółtym niebem i słońcem” oraz drugi w barwach zimnych – Vincent van Gogh „Gaj oliwny”. Wspólnie z uczniami ustala, że do pierwszej grupy należą odcienie koloru żółtego, pomarańczowego lub czerwonego, a do drugiej odcienie niebieskiego i fioletu.

Faza 2: Nauczyciel dzieli uczniów na 4 grupy. Dwie grupy malują farbami dowolny krajobraz z przewagą barw ciepłych, a pozostałe dwie grupy wykorzystują głównie barwy zimne. Nauczyciel zawiesza prace na tablicy. Poszczególne grupy uczniów omawiają barwy użyte podczas malowania krajobrazu.

#### Etap końcowy

Uczniowie otrzymują karty pracy nr 1 i wykonują zadania. Następnie, nauczyciel pyta uczniów, czy któreś zadanie sprawiło im trudności i dlaczego. Dziękuje uczniom za aktywność na zajęciach.



### Dodatkowo

Uczeń zdolny: w zadaniu 3 samodzielnie wpisuje nazwy owoców poszczególnych drzew w czwartej kolumnie.

Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: w zadaniu 3 otrzymuje od nauczyciela listę z nazwami drzew, które wpisuje w odpowiednie rubryki.

